

CALL FOR PAPERS

**Trauma, naděje a iluze.
Města na konci druhé světové války
a ve víru poválečné transformace**
Mezinárodní konference konaná u příležitosti
80. výročí konce druhé světové války

Hlavní organizátor konference: Muzeum hlavního města Prahy

Spolupracující instituce:

Ústav pro soudobě dějiny AV ČR, Muzeum paměti XX. století, Pedagogická fakulta UK,
Národní divadlo, Národní filmový archiv a Asociace muzeí a galerií České republiky, z. s.

Datum konání: 5. – 6. května 2025

Místo konání: Hlavní budova Muzea hl. m. Prahy, Na Poříčí 1554/52, Praha 8 – Nové Město

E-mail: conference1945@muzeumprahy.cz

Dovolujeme si vás vyzvat k zaslání příspěvků na mezinárodní konferenci, jež si klade za cíl přiblížit konec druhé světové války a první léta poválečné transformace v českém, československém, ale i celoevropském kontextu. V centru zájmu jsou zde města a obce, které zde vnímáme nejen jako významná dějiště, ale i jako aktéry sociálních, kulturních, politických a hospodářských procesů.

Setkání nabízí příležitost k interdisciplinární diskusi a konfrontaci rozličných tematických oblastí a přístupů, stejně tak k prezentaci aktuálně řešených vědecko-výzkumných projektů. Konference má rovněž ambici přispět k přeshraničnímu dialogu a prohloubení mezinárodní spolupráce mezi vědeckými a paměťovými institucemi.

Uvítáme příspěvky z různých vědních disciplín včetně historie, politologie, sociologie, urbanismu, kulturní antropologie, dějin umění, muzejní pedagogiky či ekonomie. Do programu konference bude zařazeno i několik úvodních keynote přednášek a diskusních panelů.

Při přípravě programu preferujeme příspěvky z těchto tematických oblastí:

1) Města na cestě ke konci válečného konfliktu

- Konec druhé světové války v širších geopolitických souvislostech
- Formy protinacistické rezistence a bojových operací v českém a celoevropském kontextu – sabotáže, diverzní akce, odbojová hnutí
- Povstání a protiokupační demonstrace – jejich aktéři, dějiště a průběh; srovnání napříč evropskými regiony (např. Varšava, Paříž, Milán, Janov), situace v českých zemích a na Slovensku
- Politika okupační správy na sklonku války, okolnosti německé kapitulace
- Spojenecká vojska a jejich další pobyt v okupovaných oblastech
- Retribuce
- Osвобоzení a konec druhé světové války jako předmět poválečné propagandy
- Reflexe válečných zkušeností a prožitků

2) Města na prahu poválečné transformace

- Vývoj poválečných samospráv v letech 1945–1948; působnost národních výborů
- Poválečné hospodářství, proces znárodnění a jeho dopad na život ve městech
- Specifika přidělového systému před rokem 1953
- Poválečné zdravotnictví (státní politika, organizace lékařské péče a zdravotní služby ve městech, role humanitárních organizací)
- Školství válečné a poválečné

3) Sociální aspekty poválečného vývoje

- Demografický vývoj obyvatelstva v regionální a mikroregionální perspektivě po roce 1945
- Každodennost, život v poválečném městě (stravování, bydlení, svátky, festivity, sport)
- Postavení žen v období válečném a poválečném
- Etnická homogenizace, postavení německého obyvatelstva v ČSR
- Nucená migrace, regionální specifika procesu vysídlení
- Reflexe poválečné reality z pohledu odsunutého a neodsunutého německého obyvatelstva
- Proces reemigrace civilního obyvatelstva
- Fenomén násilí a jeho formy v poválečném období
- Činnost a úloha humanitárních organizací
- Soumrak právního institutu domovského práva a jeho dopad na život v obcích

4) Nylonový věk v kultuře

- Kulturní a paměťové instituce na sklonku války a na prahu poválečné éry
- Inter Arma Silent Musae? Filmová, divadelní a hudební produkce válečná a poválečná
- Obraz konce druhé světové války v umění
- Trajektorie a obnova objektů a historických artefaktů po roce 1945
- Poválečná komemorace v umění (memoriály, sochy, pomníky)
- Televizní a rozhlasové vysílání
- Proměny paměťové a vzdělávací politiky

5) Konec druhé světové války a poválečné období jako tematická oblast vzdělávání

- Výukové přístupy a metody
- Film ve výuce dějepisu a společenskovedních předmětů
- Edukace a místa paměti
- Škola a muzeum

Organizační pokyny:

Anotace svých příspěvků v rozsahu 200 až 300 slov zasílejte se stručným životopisem do **31. prosince 2025** na e-mailovou adresu conference1945@muzeumprahy.cz. Referáty by neměly být delší než **20 minut**. O jejich přijetí či nepřijetí do programu vás organizátoři konference informují do **15. ledna 2025**. Přihlášky účastníků bez příspěvku přijímáme do **30. dubna 2025**.

Jednací jazyk: čeština, angličtina

Vybrané konferenční příspěvky budou zahrnuty do recenzního řízení a poté publikovány v kolektivní monografii. Část textů je rovněž možné připravit k recenznímu řízení do odborných časopisů *Studia Musei Pragensis* (dříve sborník *Historica Pragensia*), *Soudobé dějiny* či *Marginalia Historica*.

Ke konferenci je připraven **doprovodný kulturní program**, o němž budou účastníci průběžně informováni.

Přihlášky na konferenci bez příspěvku přijímáme na téže e-mailové adrese nejpozději do **30. dubna 2025**.

Účastnický poplatek: 500,- Kč (příspěvek na občerstvení a nezbytné organizační výdaje)

V případě jakýchkoli dotazů týkajících se přípravy konference nás neváhejte kontaktovat na e-mailové adrese conference1945@muzeumprahy.cz.

Organizační výbor konference

Mgr. Bohuslav Rejzl, Ph.D. (Muzeum hlavního města Prahy)

Mgr. Magdaléna Šustová (Muzeum hlavního města Prahy)

Mgr. et Mgr. Zdenko Maršálek, Ph.D. (Ústav pro soudobě dějiny AV ČR, v.v.i.)

PhDr. Ing. Jana Kasíková, Ph.D. (Ústav pro soudobě dějiny AV ČR, v.v.i.)

PhDr. Stanislav Kokoška, Ph.D. (Ústav pro studium totalitních režimů)

Mgr. Karolína Stegurová, Ph.D. (Národní divadlo)

prof. PhDr. Jiří Pokorný, CSc. (Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy)

PhDr. Petr Blažek, Ph.D. (Muzeum paměti XX. století)

Mgr. Petr Chlebec (Historická komise AMG)

